

جلوه ماه خدا درآینه زندگی مسلمانان

مسلمانان در هر کجای این دنیای پهناور که باشند با شادمانی به استقبال ماه مبارک رمضان می‌روند ...

مسلمانان در هر کجای این دنیای پهناور که باشند با شادمانی به استقبال ماه مبارک رمضان می‌روند
جلوه ماه خدا درآینه زندگی مسلمانان

جام جم آنلاین: سنت‌های ماه رمضان در سایه‌ای از فرهنگ‌ها و آداب اجتماعی حاکم بر جوامع مختلف به شکلی متفاوت نمایان می‌شود به گونه‌ای که گاهی می‌توان این سنت‌ها را نمادی از فرهنگ بومی حاکم بر آن منطقه به شمار آورد. مسلمانان در هر کجای این دنیای پهناور که باشند با شادمانی به استقبال ماه مبارک رمضان می‌روند.

به رغم این که شادمانی مردم از شروع ماه مبارک رمضان و تدارک برای این ماه از جمله سنت‌های مشترک در کشورهای مسلمان است، اما در برخی از کشورها استقبال از ماه رمضان با رسوم بسیار جالبی همراه است.

رمضان در آسیا

ماه رمضان برای مسلمانان کشور هند از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. مسلمانان هندی پیش از آغاز این ماه با غبارروبی از مساجد به استقبال از رمضان می‌روند. هدف از رنگ‌آمیزی و تزئین مساجد، فراهم کردن زمینه‌ای مناسب برای حضور مردم در این اماکن مذهبی است. هندی‌ها 10 روز آخر ماه رمضان را در اعتکاف سپری می‌کنند.

یکی از عادت‌های مسلمانان هند بست نشستن در مساجد در 10 روز آخر این ماه است، زیرا آنها معتقدند یکی از این شب‌ها لیل‌القدر است. آنها این شب را به عنوان مبارک‌ترین شب سال می‌شناسند و می‌گویند شبی که در آن قرآن کریم بر حضرت محمد(ص) نازل شده، باید یکی از شب‌های مفرد از 10 روز آخر این ماه مبارک باشد. «فنگویی» یک نوع سوپ از آرد، برنج و برش‌های گوشت درست می‌شود، یکی از خوردنی‌های رایج بر سر سفره افطار و سحر در هند است. این سوپ در ماه مبارک در همه مساجد نیز سرو می‌شود. «حریر» هم یک نوشیدنی پر انرژی است که سرافطار خورده می‌شود.

در کشور هند رسم بر این است که روزه‌داران، روزه خود را با نمک، آب و خرما باز می‌کنند. هندی‌ها در روز جمعه آخر ماه مبارک رمضان، با تجمع در بزرگ‌ترین مسجد شهر و برگزاری نماز جمعه، مراسم روز جمعه وداع را برگزار می‌کنند.

مردم کشور افغانستان نیز ماه رمضان را با آداب و رسوم خاصی آغاز می‌کنند. آنها چند روز پیش از آغاز رمضان به استقبال از این ماه می‌روند و اغلب مسلمانان در این کشور، آخرین روزهای ماه شعبان را روزه می‌گیرند.

غبارروبی مساجد نیز از دیگر رسوم این کشور برای آماده‌سازی خانه خدا برای حضور روزه‌داران است. مسلمانان این کشور برای افطاری دادن و کسب فیض از هم پیشی می‌گیرند. ترشی و جلیبی نیز از جمله خوراکی‌هایی هستند که حتما در سفره‌های افطاری یافت می‌شوند. جلیبی نوعی شیرینی شبیه زولبیاست که در این کشور طرفداران زیادی دارد. اما در مالزی آغاز ماه مبارک رمضان با توجه به سکونت اقلیت قابل توجهی از چینی‌ها و هندوها در این کشور، تا حدود بسیار زیادی با دیگر کشورهای اسلامی متفاوت است. البته 60 درصد جمعیت این کشور را مسلمانان تشکیل می‌دهند که در میان این گروه برگزاری مراسم ماه رمضان مانند دیگر کشورهای مسلمان با آداب و رسوم خاصی همراه است و به این ترتیب می‌توان گفت با آغاز ماه مبارک رمضان اکثر شهرهای این کشور رنگ و بوی مذهبی به خود می‌گیرند. یکی از مهم‌ترین و دیدنی‌ترین رسوم مردم این کشور برپایی بازارهای مخصوص این ماه در گوشه و کنار شهرهای مختلف در هنگام افطار است. در مساجد این کشور هر شب سفره افطار برپا می‌شود و پس از این که مردم با خرما و شربت افطار کردند در نماز مغرب شرکت می‌کنند. پس از پایان نماز با سفره افطاری از مجموعه‌ای از غذاهای بومی و سنتی این کشور از روزه‌داران پذیرایی می‌شود. در مالزی به مناسبت عید فطر 3 روز تعطیل عمومی است که در این روزها افرادی که توانایی مالی نسبتا خوبی دارند و حتی مسؤولان دولتی و از جمله نخست‌وزیر کشور از مردم پذیرایی می‌کنند.

در کشور ترکیه نیز مردم با شور و شغف خاصی به استقبال از ماه مبارک رمضان می‌روند. در ترکیه مسلمانان با آذین‌بندی خیابان‌ها و مساجد، پیش از آغاز این ماه، رسیدن ماه رمضان را به هم شادباش می‌گویند. شلوغی و ازدحام بازار بزرگ و قدیمی شهر استانبول و خرید مایحتاج این ماه مانند انواع شیرینی‌ها و غذاهای مخصوص ماه رمضان نشان‌دهنده این است که ماه رمضان به زودی فرا می‌رسد. در میادین و اماکن عمومی در هنگام افطار از کسانی که نتوانسته‌اند به هر علتی برای افطار خود را به خانه‌هایشان برسانند

پذیرایی می‌شود.

جالب است بدانید که همه ساله با آغاز ماه مبارک رمضان در استانبول نمایشگاه بزرگی از کتاب‌های دینی و مذهبی برگزار می‌شود. شبکه‌های تلویزیونی ترکیه نیز به مناسبت ماه رمضان برنامه‌های خاصی را در نظر می‌گیرند و به عبارت دیگر مردم مسلمان ترکیه مراسم ماه رمضان را مانند یک جشن ملی برگزار می‌کنند.

در کویت، مسلمانان این کشور در آخرین روز ماه شعبان مراسم ویژه‌ای را در این کشور برگزار می‌کنند و فرا رسیدن ماه مبارک رمضان را با توزیع شیرینی و حلواي مخصوص که برای این روز تهیه می‌شود جشن می‌گیرند. در این کشور کمتر کسی است که 5 روز اول ماه رمضان را در خانه بماند چراکه در این کشور رسم بر این است که در این 5 روز به دیدن بزرگان رفته و فرارسیدن این ماه را به همدیگر تبریک بگویند.

نکته: در مکه همه روزه سفره افطاری در خانه خدا به هنگام اذان مغرب پهن می‌شود و تمام مردم از کسبه، کارمندان، زائران و افراد مستمند دور هم کنار سفره افطاری می‌نشینند و روزه‌شان را با افطاری خانه خدا باز می‌کنند. پانزدهم ماه رمضان (مصادف با روز تولد امام حسن مجتبی(ع)) مراسم خاصی در کویت برگزار می‌شود. در این مراسم پس از افطار در یک مراسم نمادین کودکان با لباس‌های سنتی به خیابان‌ها آمده و با خواندن سرودهای محلی این روز را به بزرگ‌ترها تبریک می‌گویند. برگزاری مراسم افطار دسته‌جمعی نیز از دیگر سنت‌های مردم مسلمان کویت است. در این کشور همچنان به رسم گذشته، افرادی وظیفه بیدار کردن مردم در شهرهای ماه رمضان را بر عهده دارند.

با فرا رسیدن ماه مبارک رمضان شور و شوق خاصی نیز پایتخت سوریه را فرا می‌گیرد. در این روزها بازار مواد غذایی و سبزیجات در این کشور پر از دحام و شلوغ است یکی از ویژگی‌های مشترک سوریه و ایران این است که در این ماه خیابان‌ها در ساعات نزدیک به اذان مغرب بسیار شلوغ می‌شود و همه روزه‌داران تلاش می‌کنند برای افطار خود را به منزل برسانند به گونه‌ای که هنگام اذان مغرب، خیابان‌ها خالی از تردد عابران پیاده و اتومبیل‌ها خواهد شد.

در کشور عربستان به خاطر خوش‌یمنی این ماه مردم لوازم و اثاثیه جدیدی را جایگزین اثاثیه قدیمی منزلشان می‌کنند. بیش از 18 میلیون مسلمان عربستانی از طریق پیام کوتاه از حلول ماه رمضان مطلع می‌شوند. در اغلب روزنامه‌هایی که در این کشور به چاپ می‌رسند در ایام ماه مبارک رمضان صفحه‌ای برای پاسخگویی به سوالات شرعی روزه‌داران اختصاص داده می‌شود.

در مکه نیز همه روزه سفره افطاری در خانه خدا به هنگام اذان مغرب پهن می‌شود و تمام مردم از کسبه، کارمندان، زائران و حتی افراد مستمند دور هم کنار سفره افطاری می‌نشینند و روزه‌شان را با افطاری خانه خدا باز می‌کنند و در واقع در این ماه کسی در مکه گرسنه به خواب نمی‌رود.

رمضان در کشورهای اروپایی

براساس آمارهای رسمی، بیش از 6 میلیون مسلمان ساکن کشور فرانسه هستند که نیمی از آنها ملیت فرانسوی دارند. برپایی بازارهای عمومی و فروش خرما و شیرینی‌های مخصوص از سنت‌های ماه رمضان در این کشور است، اما نکته جالب توجه این است که غذاهایی که به عنوان افطار آماده می‌شوند تنها به مسلمانان اختصاص ندارند و حتی افراد غیرمسلمان نیز می‌توانند از غذاهایی که به عنوان افطاری در رستوران‌ها عرضه می‌شود، بخورند. معمولاً افراد غیرمسلمان علاقه زیادی به خوردن غذاهای سنتی افطاری که توسط مسلمانان تهیه می‌شود، دارند. مسلمانان فرانسه و بویژه جوانان بی‌صبرانه در انتظار فرارسیدن این ماه هستند.

در این ماه، مسلمانان علاوه بر برپایی نماز جماعت و روزه‌داری، صندوق‌های خیریه‌ای را با هدف کمک به نیازمندان مسلمان و غیرمسلمان ایجاد می‌کنند. در کشورهای آلمان و انگلیس نیز همچون کشور فرانسه، برگزاری مراسم ماه مبارک رمضان با استقبال زیادی همراه است. در کشور آلمان بیش از 3/5 میلیون مسلمان زندگی می‌کنند و در شرکت‌ها و اداراتی که شمار زیادی از مسلمانان در آنجا مشغول کار هستند در ایام ماه مبارک رمضان، تغییراتی در ساعت کاری ایجاد می‌شود و بخشی از ساعات کاری نیز به اقامه نماز و افطاری دادن اختصاص می‌یابد.

گرچه در کشورهای اسکاندیناوی مانند سوئد و نروژ تعداد مسلمانان بسیار کم است، اما در این کشور اسلام دومین مذهب رسمی کشور پس از مسیحیت است. بزرگ‌ترین مشکل کشورهای اسکاندیناوی دیدن ماه در آسمان است که اغلب امکان‌پذیر نخواهد بود و به همین علت در کشور سوئد مسلمانان از محاسبات نجومی کشورهای عربستان و ایران یا دیگر کشورها برای تشخیص پایان ماه‌های عربی استفاده می‌کنند.

در کشور تانزانیا نیز مردم برای کسب آمادگی بیشتر برای ماه مبارک رمضان، روزهای شنبه و دوشنبه ماه شعبان را روزه می‌گیرند. در این کشور روزه گرفتن برای همه افراد از سن 12 سالگی واجب است و غذا خوردن و تظاهر به روزه‌خواری در مکان‌های عمومی مجازات سختی دارد. فروشگاه‌ها و مراکز خرید در طول روز تعطیل است و فضای شهر به گونه‌ای است که حتی غیرمسلمانان نیز در این ماه از غذا خوردن خودداری می‌کنند.

با توجه به آنچه گفته شد می‌توان دریافت که این ماه نزد همه مسلمانان جهان از قداست و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. مسلمانان سراسر دنیا در این ماه یک‌صد به عبادت و راز و نیاز با خداوند متعال می‌پردازند.

چنانکه بیان شد از ویژگی‌های این مراسم عبادی این است که در هر گوشه‌ای از این دنیای بزرگ و پهناور مردم مسلمان ماه رمضان را براساس آداب و رسوم خود زینت بخشیده و تصویر شگفت‌انگیزی از این ماه را به نمایش می‌گذارند. به طوری که مشاهده شده است مسلمانان ساکن کشورهای اروپایی حتی در خیابان‌ها به دادن نذری اقدام می‌کنند و اروپاییانی که به ماه رمضان اعتقادی ندارند از گرفتن غذاهای نذری مسلمانان استقبال می‌کنند و حتی در صف غذاهای نذری می‌ایستند.

فرانک فراهانی جم

جام جم